

ÚVODNÍ POZNÁMKA

V informaci je uveden souhrnný přehled o pohybu cenových hladin spotřebitelské sféry.

V roce 2023 proběhla revize váhového systému. Váhy jsou od ledna roku 2024 zaktualizovány na základě výdajů domácností statistiky národních účtů. Primárně vycházejí z výdajů roku 2022 a jsou modifikovány odhadem výdajů roku 2023. Váhy pro detailní cenové reprezentanty jsou zaktualizovány dle údajů statistiky rodinných účtů doplněných o další dostupné zdroje a šetření. Od ledna roku 2024 jsou publikované cenové indexy vypočteny podle nových revidovaných indexních schémat.

Od ledna 2018 jsou detailní indexy spotřebitelských cen počítány na základě klasifikace ECOICOP (evropská klasifikace individuální spotřeby podle účelu), která zavedla do spotřebního koše podrobnější členění. K této změně došlo dle nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2016/792. Struktura publikovaných indexů zůstala zachována.

Od ledna 2024 došlo u cenových indexů ke změně cenového referenčního období z prosince 2021 na prosinec 2023. Nově vypočítávané indexy o základu prosinec 2023 = 100 jsou na všech úrovních členění spotřebního koše řetězeny ke stávající bazické časové řadě indexů o základu průměr roku 2015 = 100. Tím je zajištěno pokračování této časové řady, ze které jsou následně počítány indexy k dalším základům (předchozí měsíc = 100, stejné období předchozího roku = 100 a index klouzavých průměrů za posledních 12 měsíců k průměru 12 předcházejících měsíců).

Od roku 2019 dochází k postupné implementaci „[scanner dat](#)“ (SD, dat z pokladen maloobchodních řetězců) do výpočtu inflace. V počátku byly ceny z terénního cenového šetření u vybraných cenových reprezentantů nahrazovány cenami z SD pouze částečně, tzv. hybridní model – kombinace SD a terénního sběru na úrovni cenového reprezentanta. S přibývajícím řetězci, jež data pravidelně poskytují, podíl terénního šetření u těchto reprezentantů postupně klesal, až zde SD zcela nahradila terénní sběr cen, tzv. úplný model, kdy už výběr položek není omezen popisem cenového reprezentanta, ale do výpočtu vstupují všechny významné položky řetězce. Výstupem jsou cenové indexy na úrovni ECOICOP5. Od ledna 2021 se to týkalo oddílů klasifikace ECOICOP 01 – Potraviny a nealkoholické nápoje, 02 – Alkoholické nápoje, tabák, společně se skupinami 05.61 – Spotřební zboží pro domácnost, 12.13 – Ostatní přístroje, předměty a výrobky pro osobní péči. Od ledna 2022 navíc skupin 06.11 – Léčiva, 06.12 – Ostatní zdravotnické výrobky, 06.139 – Ostatní terapeutické přístroje a vybavení, 09.342 – Potřeby pro domácí zvířata, 09.541 – Papírenské zboží.

Cenové indexy jsou vypočítávány na základě zjištěných cen za výběrové soubory reprezentantů a vybrané zpravodajské jednotky agregací jednoduchých indexů cen reprezentantů do úhrnu pomocí výpočetního vzorce typu Laspeyres v modifikované podobě.

$$I = \frac{\sum \frac{p_1}{p_0} * p_0 q_0}{\sum p_0 q_0} * 100$$

p_1 = cena zboží (služby) ve sledovaném (běžném) období

p_0 = cena zboží (služby) v základním období

$p_0 \cdot q_0$ = stálá váha - výdaje domácností za zboží (službu) v základním období